

ЗАГОЛОВОК ЯК ІНТЕГРОВАНІЙ ВИРАЗНИК ЗМІСТУ ТЕКСТУ

Доп. – Василенко О., ПР-32

Наук. кер. - канд. філол. наук, доц Чернюк Н.І.

Оскільки заголовок несе важливу інформацію про зміст тексту, він займає сильну позицію в тексті. Заголовку притаманні особливі диференціальні ознаки: його місце в тексті, характер інформації, що ним передається, взаємозв'язки з текстом, граматична структура, наявність або відсутність алюзій, тощо. Все це дозволяє заголовку інтегрувати у собі зміст тексту, який він представляє, і навіть елементи змісту текстів, що йому передували.

Текст є системою, що динамічно розвивається. Заголовок, як повноправний компонент тексту, входить до його будови і пов'язаний з іншими його компонентами. Проте заголовок - це не лише повноважний представник тексту. Він опосередковано репрезентує основну ідею та тему тексту, певним чином закодованих у ньому. При інтерпретації тексту й заголовка слід керуватися такою схемою: поділ тексту на значущі інформаційні блоки, встановлення зв'язків між цими блоками та виявлення засобів їх взаємодії між собою.

Реалізація заголовка як інтегрованого виразника змісту тексту досягається завдяки раціональному застосуванню механізмів формування заголовка, детальному аналізу його функціонування в тексті.

Принципи формування заголовка, розглянуті у даній роботі, є когнітивно-функціональними мотиваціями. Принцип орієнтації на фонові знання - це загальнометодологічний принцип, який визначає закони пізнання в цілому використовується не лише у лінгвістиці. У ієрархії розглянутих принципів він знаходиться вище від інших.

Прототипічний принцип структурує фонові знання. Він покликаний розкласти текст на значущі блоки. Випадки відхилення від норми-прототипа, що виражені зазвичай

еканонічними формами, завжди більш інформативні, аніж мовна відповідність їй.

Принцип економії та принцип іконічності - це дві найбільш вагомні конкуруючі у мові мотивації. Іконічність передбачає співпадання між знаком та змістом (принцип, що лежить в основі прагнення до максимальної прозорості текста), а економія передбачає максимум змісту при мінімальності знака. Ці принципи завжди використовуються у заголовку в повному складі, але залежно від контексту ті чи інші з них можуть висуватися на перший план. Послуговуючись ними, було досліджено структуру заголовка та його роль у вираженні змісту та ідеї тексту.

Заголовок, який дається текстові, є максимально завершеним вираженням його змісту. У силу свого органічного зв'язку з текстом, якому він передує, заголовок може відобразити зміст, конфліктність та ідею всього тексту. З одного боку, заголовок може відігравати роль універсального загальнення самого тексту, з іншого - зв'язувати текст з реальністю і структурувати сприйняття інформації тексту реципієнтами.

ПРЯМІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Доп. - Руденко А., ПР-24

Наук. кер. - викл. Жулавська О.О.

В основі навчання іноземних мов прямим методом лежать ті ж процеси, що й при оволодінні рідною мовою: головною роль відіграють пам'ять та відчуття, а не мислення.

Метою навчання є практичне володіння іноземною мовою, під яким розуміли оволодіння усним мовленням. Це призвело до того, що до теперішнього часу збереглося і має місце невиправдане ототожнювання практичного володіння іноземною мовою виключно з усним мовленням.

Прихильники прямих методів прагнули виключити рідну мову при навчанні іноземної, застосовували одномовні способи семантизації мовного матеріалу, намагаючись встановити